

Minister Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Minister Finansów i Gospodarki
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

Brak zgody na publikację danych osobowych. Nie wyrażam zgody, o której mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o petycjach, na ujawnienie mojego imienia, nazwiska, adresu, adresu e-mail ani innych danych pozwalających na moją identyfikację. Proszę o pełną anonimizację dokumentu i metadanych przed jego opublikowaniem.

PETYCJA W INTERESIE PUBLICZNYM

w sprawie przeciwdziałania seryjnemu wykorzystywaniu spółek kapitałowych do pokrzywdzenia wierzycieli i zwiększenia przejrzystości obrotu gospodarczego

Na podstawie art. 2 ust. 1-3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach zwracam się o podjęcie wspólnych prac legislacyjnych, analitycznych i organizacyjnych ograniczających powtarzalne wykorzystywanie kolejnych spółek do zaciągania zobowiązań, pozostawiania niezaspokojonych wierzycieli oraz kontynuowania tej samej działalności w nowym podmiocie.

I. Żądania petycji

1. Przeprowadzenie międzyresortowej analizy skali przypadków, w których te same osoby lub osoby z nimi powiązane pełnią kolejno funkcje w wielu spółkach, wobec których egzekucja okazała się bezskuteczna, ogłoszono upadłość, otwarto restrukturyzację albo stwierdzono trwałe niewykonywanie wymagalnych zobowiązań.
2. Stworzenie w publicznych systemach KRS i Krajowego Rejestru Zadłużonych czytelnego, zgodnego z zasadami ochrony danych mechanizmu prezentującego pełną historię funkcji danej osoby w spółkach oraz powiązane z tymi podmiotami postępowania upadłościowe, restrukturyzacyjne i zakazy prowadzenia działalności.
3. Wprowadzenie wyraźnych ostrzeżeń rejestrowych o braku wymaganych sprawozdań finansowych, otwarciu postępowania insolwencyjnego, prawomocnym zakazie pełnienia funkcji oraz innych prawnie potwierdzonych okolicznościach istotnych dla oceny ryzyka kontrahenta.
4. Przeprowadzenie audytu skuteczności automatycznej weryfikacji kandydatów do organów spółek pod kątem ustawowych zakazów oraz usprawnienie wymiany informacji pomiędzy sądami rejestrowymi, sądami upadłościowymi, prokuraturą i organami egzekucyjnymi.
5. Uproszczenie i przyspieszenie postępowań o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej lub pełnienia funkcji w organach spółek, zwłaszcza gdy zachowanie ma charakter powtarzalny i prowadzi do istotnego pokrzywdzenia wielu wierzycieli.
6. Przeanalizowanie potrzeby wzmocnienia odpowiedzialności osób faktycznie kierujących działalnością i odnoszących z niej korzyści, gdy formalne funkcje powierzane są osobom, które nie sprawują rzeczywistego zarządu.
7. Zapewnienie przedsiębiorcom i zamawiającym publicznym prostego narzędzia oceny prawnie potwierdzonych sygnałów ryzyka także wtedy, gdy działalność, pracownicy, majątek lub kontrakty są przenoszone pomiędzy podmiotami powiązanymi.

8. Opublikowanie wyników analizy, danych statystycznych, stanowiska obu ministrów oraz harmonogramu ewentualnych zmian prawa i systemów KRS oraz KRZ.

II. Uzasadnienie

Swoboda działalności gospodarczej i możliwość ograniczenia ryzyka poprzez prowadzenie działalności w formie spółki kapitałowej są potrzebne. Sama niewypłacalność, niepowodzenie biznesowe, powiązanie rodzinne albo pełnienie funkcji w kilku spółkach nie mogą automatycznie oznaczać nadużycia. Problem powstaje jednak wtedy, gdy pojawia się powtarzalny schemat: zadłużony podmiot pozostaje bez majątku, funkcje formalne przejmują kolejne osoby, a ta sama działalność jest kontynuowana w nowej spółce z pozostawieniem zobowiązań w poprzednim podmiocie.

Dla mikroprzedsiębiorcy niezapłacona faktura może oznaczać utratę płynności, konieczność finansowania podatków i wynagrodzeń z własnych środków oraz ponoszenie kosztów procesu i egzekucji. Nawet po uzyskaniu prawomocnego tytułu wykonawczego wierzyciel często dowiaduje się, że spółka nie ma majątku. Dochodzi wtedy do nierównowagi: uczciwy przedsiębiorca ponosi pełne koszty działalności, natomiast podmiot wykorzystujący kolejne spółki może nadal funkcjonować w obrocie.

Obecne instrumenty - w szczególności odpowiedzialność członków zarządu, postępowanie o zakaz prowadzenia działalności oraz dane ujawniane w KRS i KRZ - mają istotne znaczenie, lecz w praktyce są rozproszone i często działają dopiero po powstaniu szkody. Rejestry powinny pozwalać na szybką, rzetelną i opartą wyłącznie na prawnie potwierdzonych danych ocenę ryzyka przed zawarciem umowy.

Impulsem do złożenia petycji są własne doświadczenia gospodarcze. Ze względu na ryzyko identyfikacji wnoszącej oraz możliwość publikacji petycji nie zamieszczam w niej nazw stron, danych kontraktów ani dokumentów objętych tajemnicą przedsiębiorstwa. Materiały dotyczące konkretnych zdarzeń mogą zostać przedstawione właściwemu organowi odrębnie, po wskazaniu bezpiecznego trybu ich przekazania.

III. Zakres petycji

Petycja ma charakter systemowy. Nie stanowi zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, nie przesądza odpowiedzialności żadnej konkretnej osoby lub spółki i nie zastępuje indywidualnego postępowania sądowego. Postulowane rozwiązania powinny być proporcjonalne, oparte na danych urzędowych i chronić zarówno wierzycieli, jak i przedsiębiorców, których niewypłacalność wynika z uczciwego niepowodzenia gospodarczego.

IV. Wniosek o odpowiedź

Proszę o udzielenie odpowiedzi drogą elektroniczną na wskazany wyżej adres e-mail oraz o poinformowanie, który organ lub departament będzie koordynował dalsze działania. W przypadku uznania się przez któregoś z adresatów za niewłaściwego proszę o przekazanie petycji właściwemu podmiotowi zgodnie z art. 6 ustawy o petycjach i zawiadomienie mnie o przekazaniu.

Z poważaniem,

Podstawa prawna: ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 870); ustawa z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych; ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe.